

Egzemplarz dydaktyczny
BIBLIOTEKA
UMCS
LUBLIN

ANNALES UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA

Sectio AA

Physica et Chemia

Vol. XXVI/XXVII

1971/1972

L U B L I N
NAKLADEM UNIWERSYTETU MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ

ANNALES
UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA
LUBLIN — POLONIA

VOL. XXIV/XXV

SECTIO AA

1969/1970

-
1. S. Przeszłakowski: Chromatograficzny rozdział mieszanin niektórych metali na bibule impregnowanej roztworami rodanku amonowego przy użyciu jako faz ruchomych roztworów ciekłych anionów.
Chromatographic Separation of some Metal Ion Mixtures on Paper Treated with Solutions of Ammonium Thiocyanate and Developed with Solution of Liquid Exchangers.
2. Szpikowski, M. Trajdos: Exact Diagonalisation of Pairing Interactions for Protons and Neutrons in $j-j$ Coupling. I. Even Nuclei, $d_{3/2} - f_{7/2}$ Shells
Dokładna diagonalizacja oddziaływania pairing dla protonów i neutronów w sprzężeniu $j-j$. Jądra parzyste, powłoki $d_{3/2} - f_{7/2}$.
3. S. Szpikowski, A. Wójcik: Exact Diagonalisation of Pairing Interactions for Protons and Neutrons in $j-j$ Coupling. II. Odd. Nuclei, $d_{3/2} - f_{7/2}$ Shells.
Dokładna diagonalizacja oddziaływania pairing dla protonów i neutronów w sprzężeniu $j-j$. II. Jądra nieparzyste, powłoki $d_{3/2} - f_{7/2}$.
4. B. Frank, W. Hubicki: Frakcjonowane strącanie węglanów lantanowców ze pomocą cyjanianu potasu.
Fractional Precipitation of the Rare Earth Carbonates by Potassium Cyanate.
5. B. Frank, W. Hubicki: Frakcjonowanie tiowęglanów lantanowców.
Fractional Precipitation of the Rare Earth Thiocarbonates.
6. W. Brzyska, W. Hubicki: O rozpuszczalności propionianów lantanowców lekkich i itru.
On the Solubility of some Lanthanon Salts of Propionic Acid.
7. W. Brzyska, W. Hubicki: O rozpuszczalności maślanów lantanowców lekkich i itru.
On the Solubility of some Lanthanon Salts of Butyric Acid.
8. W. Brzyska, W. Hubicki: O rozpuszczalności izomaślanów lantanowców lekkich i itru.
On the Solubility of some Lanthanon Salts of Isobutyric Acid.
9. W. Brzyska, W. Hubicki: O rozpuszczalności walerianianów lantanowców lekkich i itru.
On the Solubility of some Lanthanon Salts of Valeric Acid.
10. W. Hubicki, L. Pawłowski: Zagadnienie optymalizacji jonowymiennego rozdziału pierwiastków ziem rzadkich.
The problem of Optimization of Ion Exchange Separation of Rare Earth Elements.
11. J. Marciał-Kozłowska, M. Piłat: Podstawowe drgania napiętej prawie kołowej płyty.
Principal Vibrations of the Nearly-Circular Strained Plate.
12. J. Sielanko, M. Sowa: Wpływ ciśnienia na wielkość stałej termodyfuzji dla mieszanin H_2-CO_2 i H_2-N_2O .
Pressure Influence on the Thermal Diffusion Factor in H_2-CO_2 and H_2NO_2 Mixtures.

Lies 4051/26-27

ANNALES UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA

Michałina DARKOWSKA-BUDZIŃSKA

Decomposition of Ammonium Sulphate

Dekompozycja amoniuksylanu

сульфата аммония

Decomposition of Ammonium Sulphate

Sectio AA

Physica et Chemia

Vol. XXVI/XXVII

1971/1972

LUBLIN
NAKŁADEM UNIWERSYTETU MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ

KOMITET REDAKCYJNY

Dr Grzegorz Leopold Seidler, Prof. UMCS

— Redaktor Naczelny

Dr Adam Bielecki, Prof. UMCS

— Redaktor Sekcji A (Mathematica)

Dr Jan Krzyż, Prof. UMCS

— Zastępca Redaktora Sekcji A

Dr Włodzimierz Hubicki, Prof. UMCS

— Redaktor Sekcji AA (Phisica et Chemia)

Dr Adam Malicki, Prof. UMCS

— Redaktor Sekcji B (Geografia, Geologia etc.)

Dr Zbigniew Lorkiewicz, Prof. UMCS

— Redaktor Sekcji C (Biologia)

Dr Stanisław Grzycki, Prof. Akad. Med. w Lublinie

— Redaktor Sekcji D (Medicina)

Dr Grzegorz Staśkiewicz, Prof. WSR w Lublinie

— Redaktor Sekcji DD (Medicina Veterinaria)

Dr Adam Szember, Prof. WSR w Lublinie

— Redaktor Sekcji E (Agricultura)

Dr Juliusz Willaume, Prof. UMCS

— Redaktor Sekcji F (Humaniora)

Dr Wiesław Skrzypió, Prof. UMCS

— Redaktor Sekcji G (Ius)

Dr Władysław Holtzman, Prof. UMCS

— Redaktor Sekcji H (Oeconomia)

Ges. 4051 | 26-27

SPIS TREŚCI
СОДЕРЖАНИЕ
TABLE OF CONTENTS

1. Michalina DĄBKOWSKA

- Derywatograficzne badania termicznego rozkładu siarczanu amonu
Дериватографические исследования термического разложения
сульфата аммония
Derivatographic Investigations of the Thermal Decomposition of
Ammonium Sulphate

1
7
7

2. Michalina DĄBKOWSKA, Stanisław ZYTOMIRSKI

- Derywatograficzne badania termicznego rozkładu sulfamidu
Дериватографические исследования термического разложения
сульфамида
Derivatographic Investigations of the Thermal Decomposition of
Sulphamide

9
16
16

3. Tadeusz BANY, Maria DOBOSZ

- O reakcji chlorowodorków amidrazonów z s-triazyną. Nowa metoda syntezy pochodnych 1,2,4-triazolu
О реакции хлористоводородных солей амидразонов с S-триази-
ном. Новый метод синтеза производных 1,2,4-триазола
On the Reaction of Amidrazone Hydrochlorides with s-Triazine.
New Method of Synthesis of 1,2,4-Triazole Derivatives

17
21
21

4. Tadeusz BANY, Maria DOBOSZ

- O reakcji chlorowodorków amidrazonów z izotiocyanianem karboetoksymetylu
О реакции солянокислых солей амидразонов с изороданом кар-
бетоксиметила
On the Reaction of Amidrazone Hydrochlorides with Carbethoxy-
methylisothiocyanate

23
30
31

5. Stanisław BILIŃSKI, Józef CHMIELEWSKI

- Badania nad produktami kondensacji 4-fenylo-tiosemikarbazydu
kwasu benzoesowego z α -chloroketonami
Исследования продуктов конденсации 4-фенило-тиосемикарба-
зida бензойной кислоты с α -хлоркетонами
Untersuchungen über Kondensationsprodukte von 4-Phenyl-thiose-
mikarbazid der Benzoessäure und α -Halogenketonen

33
39
39

6. Jadwiga SKIERCZYŃSKA, Ryszard ŻOLNIERCZUK, Edward ŚPIEWLA, Władysław BULANDA, Anna PRZYGODZKA	
Pomiary oporu elektrycznego błon komórek <i>Characeae</i> , przeprowadzone równolegle elektrodami zewnętrznymi i mikroelektrodami Измерения электрического сопротивления мембран клеток <i>Characeae</i> , проведенные одновременно внешними электродами и микроэлектродами	41 48
Measurements of the Electric Resistance of the Cell Membranes of <i>Characeae</i> , Made Simultaneously with External Electrodes and Microelectrodes	48
7. Władysław BULANDA	
Pomiary impedancji komórek <i>Chara brauni</i> Измерение импеданса клеток <i>Chara brauni</i> Measurements of the Impedance of <i>Chara brauni</i> Cells	49 67 68
8. Jerzy MATYSIK	
Efekty adsorpcji polifenoli na kroplowej elektrodzie rtęciowej Эффекты адсорбции полифенолов на капельном ртутном электроде Die Effekte der Adsorption von Polyphenolen an der Quecksilbertropfenelektrode	69 90 91
9. Wanda BRZYSKA	
O rozpuszczalności enantianów lantanowców lekkich i itru О растворимости энантовокислых солей легких лантанидов и иттрия On the Solubility of Enanthates of Light Lanthanons and Yttrium	93 95 95
10. Wanda BRZYSKA, Włodzimierz HUBICKI	
O rozpuszczalności kapronianów lantanowców lekkich i itru О растворимости капроновокислых солей легких лантанидов и иттрия On the Solubility of Capronates of Light Lanthanons and Yttrium	97 97 99
11. Wanda BRZYSKA	
O kaprylanach lantanowców lekkich i itru О растворимости каприловокислых солей легких лантанидов и иттрия On Caprilates of Light Lanthanons and Yttrium	101 103 103
12. Wanda BRZYSKA	
O rozpuszczalności tereftalanów różnych pierwiastków О растворимости терефталевокислых солей разных элементов On the Solubility of Terephthalates of some Elements	105 111 111
13. Wanda BRZYSKA	
Budowa o-, m-, p-ftalanów niektórych pierwiastków na podstawie widm IR Структура о-, м-, р-фталатов некоторых элементов на основе спектров IR Structure of o-, m-, p-phthalates of some Elements on the Basis of their IR Spectra	113 120 120

14. Wanda BRZYSKA	
Próby rozdziału pary Nd—Y przez frakcjonowane strącanie tereftalańów	121
Разделение пары Nd—Y методом фракционного осаждения терефталевокислых солей	126
Attempts at Separating Nd—Y Pair by Fractional Precipitation of Terephthalates	126
15. Janina WYSOCKA-LISEK	
Wpływ składu mieszaniny pierwiastków ziem rzadkich na intensywność ich linii spektralnych w łuku prądu zmennego. I Mieszaniny dwuskładnikowe itru, lantanu i lantanowców lekkich	127
Влияние состава смесей редкоземельных элементов на интенсивность их спектральных линий в дуге переменного тока. I. Двойные смеси иттрия, лантана и легких лантанидов	134
The Influence of Composition of the Rare Earths Mixture on the Intensity of their Spectral Lines in the Indirect Current Arc. I Binary Mixtures of Yttrium, Lanthanum and Light Lanthanons	134
16. Janina WYSOCKA-LISEK, Krzysztof GŁODO	
Wpływ składu mieszaniny pierwiastków ziem rzadkich na intensywność ich linii spektralnych w łuku prądu zmennego. II. Mieszaniny dwuskładnikowe gadolinu z Y, Nd, Sm, La, Ce, Pr, Er oraz mieszaniny dwuskładnikowe itru, neodymu, samaru i erbu	135
Влияние состава смесей редкоземельных элементов на интенсивность их спектральных линий в дуге переменного тока. II. Двойные смеси гадолиния с Y, Nd, Sm, La, Ce, Pr, Er, а также двойные смеси Y, Nd, Sm, Er	143
The Influence of Composition of the Rare Earths Mixture on the Intensity of their Spectral Lines in the Indirect Current Arc. II. Binary Mixtures of Gadolinium with Y, Nd, Sm, La, Ce, Pr and Er, and Binary Mixtures of Y, Nd, Sm, and Er	143
17. Janina WYSOCKA-LISEK	
Wpływ składu mieszaniny pierwiastków ziem rzadkich na intensywność ich linii spektralnych w łuku prądu zmiennego. III. Mieszaniny dwuskładnikowe Y, La, Ce, Pr, Sm, Gd i Er	145
Влияние состава смеси редкоземельных элементов на интенсивность их спектральных линий в дуге переменного тока. III. Двойные смеси Y, La, Ce, Pr, Sm, Gd, Er	150
The Influence of Composition of the Rare Earths Mixture on the Intensity of their Spectral Lines in the Indirect Current Arc. III. Binary Mixtures of Y, La, Ce, Pr, Sm, Gd and Er	150
18. Janina WYSOCKA-LISEK, Marianna MARTYNIUK	
Wpływ lantanu i ceru na intensywność linii spektralnych manganu i wanadu przy wzbudzeniu w łuku prądu zmennego	151
Влияние лантана и церия на интенсивность спектральных линий марганца и ванадия в дуге переменного тока	157
The Influence of Lanthanum and Cerium on the Intensity of Manganese and Vanadium Spectral Lines during Indirect Current Arc Excitation	157

19. Janina WYSOCKA-LISEK, Fryderyk KOSMALA	
Zastosowanie niklu jako wzorca wewnętrznego przy spektrograficznym oznaczaniu lantanowców lekkich	159
Применение никеля в виде внутреннего стандарта при спектрографическом определении легких лантанидов	169
Application of Nickel as the Internal Standard in the Spectrographic Determination of Light Lanthanons	169
20. Włodzimierz HUBICKI, Janina WYSOCKA-LISEK	
Ilościowe spektrograficzne oznaczanie Mg, Ca i Ba w węglaniu strontu	171
Спектрографическое количественное определение Mg, Ca, Ba в карбонате стронция	174
Quantitative Spectrographic Determination of Mg, Ca and Ba in Strontium Carbonate	174
21. Andrzej WAKSMUNDZKI, Zbigniew HUBICKI	
Wymiana jonowa Co, Ni, Zn i Fe ³⁺ na kationicie Zerolit 225×8 w rozpuszczalniku mieszanym DMSO—H ₂ O—4%NH ₄ SCN	175
Ионообмен Co, Ni, Zn, Fe ³⁺ , Cu на катионите Zerolit 225×8 в смешанном растворителе DMSO—H ₂ O—4%NH ₄ SCN	178
Ion Exchange of Co, Ni, Cu, Zn and Fe ³⁺ on Zerolite 225×8 with Application of a Mixed Solvent DMSO—H ₂ O—4%NH ₄ SCN	179
22. Andrzej WAKSMUNDZKI, Zbigniew HUBICKI	
Wyznaczanie współczynników podziału Co, Ni, Cu, Zn i Fe w układzie kationit Zerolit 225×8 — rozpuszczalnik mieszany DMSO—H ₂ O—4%NH ₄ SCN	181
Определение коэффициентов разделения Co, Ni, Cu, Zn, Fe в системе катионит Zerolit 225×8 — смешанный растворителем DMSO—H ₂ O—4%NH ₄ SCN	185
Determination of Separation Factors in the System: Zerolite 225×8 — Mixed Solvent DMSO—H ₂ O—4%NH ₄ SCN	185
23. Jan KRUPOWICZ i Kazimierz SAPIECHKA	
Synteza dwu(2-karweolo)etynylenu	187
Синтез дि(2-карвеоло)-этинилена	190
Die Synthese di(2-karveol)ethynylens	190
24. Lucjan PAWLOWSKI	
Ciągłe przeciwprowadowe metody rozdzielcze w chromatografii jono-wymiennej	191
Непрерывные противоточные методы разделения в ионообменной хроматографии	202
Continuous Counter-Current Separation Methods in the Ion-Exchange Chromatography	202
25. Lucjan PAWLOWSKI	
Zagadnienie regulacji przepływu jonitu w ciągłych metodach przeciwprowadowej chromatografii jono-wymiennej	203
Проблема регулирования перемещения ионита в непрерывных методах противоточной ионообменной хроматографии	210
The Problem of Regulation of the Outflow of an Ion Exchanger from the Column in the Continuous Counter-Current Ion-Exchange Chromatography	210

26. Włodzimierz HUBICKI Barbara FRANK	Rozdział lantanowców lekkich metodą jonowymienną za pomocą NTA przy zastosowaniu kadmu jako jonu spowalniającego lub wypierającego	213
	Разделение легких лантанидов ионообменным методом с помощью НТА и с применением кадмия в качестве удерживающего либо вытесняющего иона	221
	Separation of Light Lanthanons by Ion Exchange with NTA as an Eluent and Cadmium as a Retaining or Displacing Ion	222
27. Włodzimierz HUBICKI, Barbara FRANK, Janina WYSOCKA-LISEK	Rozdział lantanowców ciężkich metodą jonowymienną za pomocą NTA przy zastosowaniu kadmu jako jonu spowalniającego lub wypierającego	223
	Разделение тяжелых лантанидов ионообменным методом с помощью НТА и с применением кадмия в качестве удерживающего либо вытесняющего иона	233
	Separation of Heavy Lanthanons by Ion Exchange with NTA as an Eluent and Cadmiun as a Retaining or Displacing Ion	233
28. Włodzimierz HUBICKI, Barbara FRANK	Oddzielanie irtu od lantanowców lekkich metodą jonowymienną za pomocą NTA przy zastosowaniu kadmu jako jonu spowalniającego lub wypierającego	240
	Отделение иттрия от легких лантанидов ионообменным методом с помощью кадмия в качестве удерживающего либо вытесняющего иона	240
	Separation of Yttrium from Light Lanthanons by Ion Exchange with NTA as an Eluent and Cadmium as a Retaining or Displacing Ion	240
29. Włodzimierz HUBICKI, Barbara FRANK	Rozdział lantanowców lekkich metodą jonowymienną za pomocą NTA przy zastosowaniu cynku jako jonu spowalniającego lub wypierającego	241
	Разделение легких лантанидов ионообменным методом с применением НТА в присутствии цинка как удерживающего либо вытесняющего иона	247
	Separation of Light Lanthanons by Ion Exchange with NTA as an Eluent and Zinc as a Retaining or Displacing Ion	248
30. Barbara FRANK	Rozdział lantanowców lekkich metodą jonowymienną za pomocą NTA przy zastosowaniu niklu jako jonu spowalniającego lub wypierającego	249
	Разделение легких лантанидов ионообменным методом с помощью НТА в присутствии кобальта в качестве удерживающего либо вытесняющего иона	254
	Separation of Light Lanthanons by Ion Exchange with NTA as an Eluent and Cobalt as a Retaining or Displacing Ion	254

31. Barbara FRANK

Rozdział lantanowców lekkich metodą jonowymienną za pomocą NTA przy zastosowaniu niklu jako jonu spowalniającego lub wypierającego

255

Разделение легких лантанидов ионообменным методом с помощью НТА в присутствии никеля в качестве удерживающего либо вытесняющего иона

261

Separation of Light Lanthanons by Ion Exchange with NTA as an Eluent and Nickel as a Retaining or Displacing Ion

261

32. Janina WYSOCKA-LISEK

Wpływ składu mieszaniny pierwiastków ziem rzadkich na intensywność linii spektralnych manganu w łuku prądu zmiennego

263

Влияние состава смесей редкоземельных элементов на интенсивность спектральных линий марганца в дуге переменного тока

266

The Influence of Composition of the Rare Earths Mixture on the Intensity of Manganese Spectral Lines in the Indirect Current Arc

266

33. Władysław RUDZIŃSKI

Jedno- i dwucząstkowe funkcje dystrybucji w ciekłych fazach adsorpcyjnych

267

Одно- и двухчастичные функции распределения в жидких адсорбционных фазах

280

One- and Two-body Distribution Functions in Liquid Adsorbate Phases

280

**34. Lucjan PAWLÓWSKI, Zbigniew HUBICKI,
Jan HARKOT, Zbigniew SIKORA**

Wpływ stężenia jonów różnowartościowych na ich podział pomiędzy fazą jonit — roztwór

281

Влияние концентрации ионов с разной валентностью на их разделение между фазами ионит — раствор

287

The Influence of Concentration of Ions of Different Valencies on their Distribution between Phases Ion Exchanger — Solution

288

35. Tadeusz BANY, Maria DOBOSZ

Badania w dziedzinie pochodnych 1,2,4-triazolotionu-5 I. Podstawienie w układzie N₃-karboetoksy-1,2,4-triazolotionu-5

289

Исследования в области 1,2,4-триазолтиона-5. Замещение в системе N₃-карбетокси-1,2,4-триазолтион-5

298

Studies on the Derivatives of 1,2,4-triazolethion-5 I. Substitution in the N₃-carbetoxy-1,2,4-triazolethion-5 Ring System

299

36. Kazimierz SYKUT, Jadwiga SZCZERBIEC

Aparatura do zmiennoprądowych pomiarów polarograficznych

301

Аппаратура для полярографических измерений переменного тока

315

Apparatur für wechselstrompolarographische Messungen

315

37. Marek SOWA, Juliusz SIELANKO	
Temperature Dependence of Thermal Diffusion Factors in Ne-CO ₂ Mixture	317
Zależność stałej termodyfuzji od temperatury dla mieszaniny Ne-CO ₂	320
Зависимость коэффициента термодиффузии от температуры для смеси Ne-CO ₂	320
38. Michałina DĄBKOWSKA, Maria KALBOWIAK	
Derywatograficzne badania termicznej dysocjacji węglanów lantanowców lekkich	321
Дериватографические исследования термической диссоциации карбонатов легких лантанидов	339
Derivatographic Investigations of the Thermal Dissociation of Light Lanthanon Carbonates	340
39. Michałina DĄBKOWSKA, Maria KALBOWIAK	
Derywatograficzne badania termicznej dysocjacji octanów lantanowców lekkich	341
Дериватографические исследования термической диссоциации ацетатов легких лантанидов	357
Derivatographic Investigations of the Thermal Dissociation of Light Lanthanon Acetates	358
40. Tadeusz BANY, Maria DOBOSZ	
Badania w dziedzinie pochodnych 1,2,4-triazolotionu-5. II. Przegrupowanie allilowe w pochodnych układu 1,2,4-triazolotionu-5	359
Исследования в области 1,2,4-триазолтиона-5. II. Аллиловые перегруппировки в производных системах триазолтиона	365
Studies on the Derivatives of 1,2,4-triazolethion-5. II. Allylic Rearrangement in the Derivatives of 1,2,4-triazolethion-5 Ring System	366

Kryształy sierczanu amonu w wilgotnym powietrzu są higroskopijne, w suchym powietrzu pozostają nie zmienione; wolny H₂SO₄ wymaga w istnym stopniu higroskopijności soli [3]. Z termicznego rozkładu sierczanu amonu badanego w r. 1037 przez Marchand [8] wynika, że (NH₄)₂SO₄ topi się w temp. 140°C i zaczyna ulegać rozkładowi w temp. 200°C z wydzieleniem najpierw NH₃ i następnie H₂O i N₂; z kolei sublimując sierczan amonowy oraz resztki sierczanu amonowego bez ponownego działania aktywnej substancji w nacyniu.

W r. 1895 Smith [13] stwierdził, że wielogodzinne ogrzewanie sierczanu amonowego już w temp. 200–250°C prowadzi do utraty od 5,5 do 7,7% NH₃. Według badań Langmira [7], ogrzewany sierczan amonowy pektynicznie nie ulega rozkładowi do temp. ok. 280°C.

Temperatura topnienia tej soli trudna jest do zaobserwowania ze

